

*Shared Experience
Споделен опит*

ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУЛИЧНОСТНИТЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ НА ДЕЦА ОТ РАЗЛИЧНИ ЕТНОСИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Маргарита Кръстева

Детска градина „Радост“ – с. Гложене, обл. Враца

Резюме. Децата са уникални и неповторими бъдещи личности и не трябва да останат във от процесите на нашето време, защото се учат от живота. Те не трябва да живеят в атмосфера на критичност, враждебност, присмех и срам, а в атмосфера на търпимост, насърчения, похвали, честност, сигурност, добронамереност, приятелство и любов. Анализът на актуалното състояние на българското училищно образование извежда на преден план големия брой необхванати и отпадащи деца. В България се наблюдава тревожно висок процент на децата в задължителна училищна възраст, които или не са обхванати от системата на образование, или впоследствие отпадат от нея. Най-голям е относителният дял на децата от рискови групи и в частност сред ромското население.

Keywords: parents, children, relationships

Цел на изследването: структуриране на добър педагогически опит, основан на типологията на междуличностните отношения между родителите на деца в предучилищна възраст от български и ромски произход за успешно социализиране на децата от ромски произход, за подобряване на мултикултурните взаимоотношения, за повишаване на езиковите, интеркултурните комуникационните и социалните компетенции на родителите от ромски произход.

Задачи

Установяване на взаимоотношенията на три нива:

- взаимоотношенията между родителите на деца от ромски произход и педагозите;
- взаимоотношенията между родителите от български произход и педагозите;
- взаимоотношенията между родителите от български и ромски произход и педагозите в детската градина.

Основните европейски приоритети за развитие на образованието, публикувани в Меморандума на Европейската комисия, са:

1. Създаване на необходимите условия, при които хората да придобият или осъвременят умения, необходими за продължително участие в обществото на знанието.

2. Видимо повишаване равнището на инвестициите в човешки ресурси с цел извеждане като приоритет най-важното богатство на Европа – нейните хора.

3. Въвеждане на иновации в образованието и обучението чрез разработване на ефективни методи, които да осигурят целостта на процеса на обучение през целия живот.

4. Повишаване статута на образованието чрез подобряване на начините, по които се възприема участието в обучението и резултатите от него.

5. Осигуряване на достъп до качествена информация и съвети за всеки относно възможностите за учене през целия живот – колкото е възможно по-близо до потребностите.

6. Приспособяване на възможностите за учене през целия живот към нуждите на хората.

Основните и допълнителните форми на педагогическото взаимодействие, прилагани с родителите от български и ромски произход в детска градина „Радост“, с. Гложене, са:

- провеждане на родителски срещи с цел установяване родителските познания за педагогическата работа на учителките с децата и междуличностните отношения при родителите на деца от предучилищна възраст;

- провеждане на основни и допълнителни форми за работа с родителите - родителски срещи, тренинги, родителски дневник, провеждане на екскурзии и други развлечения и празници, съвместно с децата;

- организиране и провеждане на детски празници, в чиято подготовка родителите активно си взаимодействат;

- реализиране на педагогически тренинги с родителите на деца от български и ромски произход.

Педагогическите тренинги са едно от любимите мероризията на родителите. Всички се отзовават на поканите за съвместна работа и с подчертан интерес се включват в игрите и предлаганите занимания. Този факт показва, че педагогическият тренинг е не само необходим за решаване на едни или други задачи, но и желана форма за обучение на родителите.

С родителите на децата са проведени 5 тренинга на следните теми: „Заедно живеем по-добре“; „Този шарен свят все напред върви, ти си уникален себе си бъди!“; „Забавлявам се, играя и накрая всичко зная“; „Здрав дух в здраво тяло“; „С традициите на баба и дядо в настоящето, а с мама и тати през коледно-новогодишните празници“.

- ежедневни срещи и разговори с родителите на деца от български и ромски произход и педагозите на децата им.

Обект: родителите на деца и деца в предучилищна възраст от български и ромски произход.

Предмет: междуличностните отношения между родителите на деца в предучилищна възраст от български и ромски произход.

Методи и диагностични процедури

1. Наблюдение – насочени са към активността на родителите по време на родителската среща.

2. Педагогически експеримент.

Педагогически експеримент, с който родителите „се връщат“ назад във времето с цел да отбележат конкретните видове поведение у своя любим учител. След обобщаване на резултатите се констатира кои взаимоотношения между учител и ученици са оставили най-трайни следи у всеки родител, участвал в педагогическия експеримент.

3. Анкета.

Анкетата е система от въпроси и отговори, които се дават на изследваните лица с цел те да изразят своето мнение и отношение по тях:

– анкета „Принципи на взаимодействие между детската градина и семейството“¹⁾;

– анкета „Дефицит на внимание и хиперактивност“²⁾;

– анкета „Интересите на семейството“, с 4 въпроса, проведена с родители на 9 деца – 4 български и 5 ромски деца¹⁾;

– анкета „Интересите на семейството“, с единствен въпрос „Как мога да участвам в програмата „Стъпка по стъпка“, проведена с родителите на 12 деца – 7 български и пет ромски.¹⁾

4. Дидактически тестове.

Дидактическите тестове са метод за измерване на учебните постижения на учащите се във връзка с изпълнението на общите и конкретни цели на изследвания казус:

– дидактически тест „Изкуството да живеем с децата си“⁵⁾;

– тест за родители „Маниери на масата“⁶⁾. В теста участваха 11 родители на деца – 6 българчета и 5 ромчета.

5. Педагогическо изследване „Поведение на учителя, което влияе върху родителя“, проведено с 10 родители на 4 български и 6 ромски деца. Включените въпроси са провокирани от дългогодишната ми ежедневна работа с родители и от двата етноса:

– 6 въпроса за поведението на учителя, което отблъсква хората и предизвиква чувство на дискомфортност;

– 7 въпроса за поведението на учителя, което гради сътрудничество.

Резултати: от първата група въпроси – 21 отговора общо за 10 родители; от втората група въпроси – 34 отговора за 10 родители.

Извод: само със 7 отговора „доброто“ побеждава „лошото“. Това показва, че има още много работа върху поведението на учителя като цяло – и в детската градина и в обществото, за да спечели доверието на хората. Само така родителите ще се превърнат в наши първи помощници и сътрудници и съзнателно ще изпълняват ежедневните ни поръчения.

Заключение

Структурирането на добър педагогически опит, който се основава на междудуличностните взаимоотношения между родителите на деца от предучилищна възраст от български и ромски произход е важно условие за:

- успешното социализиране на децата от ромски произход;
- подобряване на мултикултурните взаимоотношения;
- повишаване на езиковите, интеркултурните, комуникационните и социалните компетенции.

Само насърчаване участието на групи от деца, родители и учители в дейности по интеркултурно учене и учене през целия живот, взаимно опознаване и взаимна социализация на българи и роми води до изравняване на образователните възможности, до разширяване на социалния хоризонт и до подобряване на житейските перспективи на ромските деца; до съхранение и развитие на културната им идентичност, зачитайки я като специфична етнокултура и същевременно като част от българската национална култура, до повишаване квалификацията на учители, директори и образователна администрация за работа в мултиетническа среда и реализиране на програми по интеркултурно образование, човешки права, управление на процеса по десегрегация и последваща интеграция на ромските деца. Съвременният свят е мултикултурен и намаляването на ефектите на противопоставянето и осъзнаването на различията в интернационален и интеркултурен план имат огромно значение.

„Семейството, като основна структурна единица на обществото и естествена среда на израстване и благополучие на всички негови членове и особено на децата, трябва да получи необходимата защита и помощ, за да поеме напълно своите отговорности в обществото.“

„Конвенция на ООН за защита на детето“

NOTES / БЕЛЕЖКИ

1. Програмата „Стъпка по стъпка за детската градина“, фондация „Програма „Стъпка по стъпка“, София, 2000 г.
2. „Превенция на трудностите в ограмотяването-теоретични и практически аспекти“, Тополска, Е., София, 2008 г.

3. Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006 – 2015 г.).
4. „Стратегическа рамка на Европейската комисия“, Лисабон, 2000 г.
5. „Колева, И., „Дете,учител,околна среда,фирма“, София, 1993 г.
6. „Маниери на масата“, сп. Родители, бр.11, 2009 г.

REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

- Bizhkov, G. (1995). *Metodologiya i metodi na pedagogicheskite izsledvaniya*. Sofiya: Askoni. [Бижков, Г. (1995). *Методология и методи на педагогическите изследвания*. София: Аскони].
- Ivanov, Iv. (1999). *Interkulturno obrazovanie*. Shumen: Izd.Aksion [Иванов, Ив. (1999). *Интеркултурно образование*. Шумен: Изд.Аксион].
- Nunev, Y. (2006). *Romite i protsesat na desegregatsiya*. Sofiya: IK „Kuna“. [Нунев, Й. (2006). *Ромите и процесът на десегрегация*. София: ИК „Куна“].
- Petrova, E. (2001). *Preduchilishtna pedagogika*. V. Tarnovo: Univ.izd. V. Tarnovo [Петрова, Е. (2001). *Предучилищна педагогика*. В. Търново: Унив.изд. В.Търново].

IMPROVING INTERPERSONAL RELATIONSHIPS BETWEEN PARENTS OF CHILDREN OF DIFFERENT ETHNIC GROUPS IN KINDERGARDEN

Abstract. The children are unique and unforgettable future personalities and should not stay outside the processes of our time as they learn from life. They should not live in an atmosphere of criticism, hostility, ridicule and shame, but in an atmosphere of tolerance, encouragement, praise, integrity, safety, goodwill, friendship and love.

The analysis of the current state of Bulgarian education highlights the large number of excluded and drop-out children. In Bulgaria it is observed alarmingly high percentage of children of compulsory school age who are not included in the education system or eventually drop out later. Greater is the share of children at risk, particularly among Roma population.

✉ **Mr s. Margarita Krasteva**
Kindergarden „Radost“
Village of Glojene
Vratsa Municipality, Bulgaria
E-mail: deizykri6@abv.bg